

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	50993 Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	034 Культурологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

16.12.2022 р.

Справа № 1285/АС-22

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Попович Василь Михайлович,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,
Луцак Світлана Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Трофименко М.В. – представник ЗВО,
Сабадаш Юлія Сергіївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50993
Назва ОП	Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОПП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Стратегія відображає шляхи реалізації місії та цілей у тих складних умовах, в яких функціонує МДУ.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

До формування цілей і ПРН за ОПП залучені здобувачі, роботодавці, представники академічної спільноти. Відбуваються щотижневі опитування та усні обговорення ОПП викладачами та здобувачами. Зустрічі зі стейкхолдерами відображені на сторінках кафедри у соцмережах. Наявна значна кількість рецензій на ОПП та угод про співпрацю.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням названих тенденцій. Серед здобувачів є працевлаштовані за фахом в закладах і установах галузі культури. Викладачі кафедри культурології МДУ активно вивчають досвід реалізації ОПП за спеціальністю 034 Культурологія в таких ЗВО як Харківська державна академія культури, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтва (м. Київ), Рівненський державний гуманітарний університет. При розробці ОПП враховано досвід зарубіжних програм (Іспанія, Польща).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Зміст та структурно-логічний взаємозв'язок освітніх компонентів ОП “Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади” дозволяють досягти програмних результатів, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 “Культурологія” для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ОПП відповідає вимогам законодавства України. Обсяг освітніх компонентів складає 90 кредитів; 66 кредитів ЄКТС – дисципліни обов'язкового циклу, 24 кредити ЄКТС – дисципліни вільного вибору. Освітні компоненти ОП дають змогу сформувати фахові компетентності. Структура ОП відповідає Стандарту ВО для другого (магістерського) рівня ВО спеціальності 034 “Культурологія”.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності, освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему. Методики й технології, обладнання і заявлені освітні інструментарій дають змогу забезпечити результати навчання. ПРН відображають зміст програми. Розподіл змісту освітньої програми, кількість навчальних годин вивчення кожної з навчальних дисциплін і практик відповідає вимогам щодо підготовки фахівця за спеціальністю.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП спрямований на засвоєння теоретичних знань та формування практичних умінь та навичок, необхідних здобувачеві для майбутньої професійної діяльності. Перелік дисциплін в ОПП є чітким та зрозумілим, вони відповідають предметній області спеціальності. Робочі програми навчальних дисциплін розміщені на навчальному порталі Moodle-МДУ.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОПП гарантує здобувачеві право обирати дисципліни обсягом не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. Здобувачі мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти. Каталоги елективних дисциплін циклів загальної та професійної підготовки є відкритими. Здобувачі роблять свій вибір до 01 жовтня в електронній формі.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОПП передбачає виробничу та переддипломну практику. Обсяг виробничої практики становить 9 кредитів (270 годин), практика відбувається в 2 семестрі. Обсяг переддипломної практики становить 3 кредити (90 годин), практика відбувається в 3 семестрі. Виробнича практика зі спеціальності та переддипломна практика забезпечують усі програмні результати навчання (ПРН 1 – ПРН 14). Є підписані договори з МДУ про співпрацю.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Серед освітніх компонент, які формують соціальні навички: “Культурне розмаїття”, “Подієва культура”, “Традиційна культура та культурно-історична регіоналістика України”, “Культурно-дозвіллева діяльність громад в Україні”, “Державне управління в галузі культури”. Соціальні навички здобувачі вищої освіти набувають під час виконання практичних завдань, участі в різноманітних культурно-мистецьких проєктах.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Навантаження з дисципліни впродовж семестру складається з аудиторних годин, самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів. Детальний розпис за темами і завданнями здійснений у робочих програмах навчальних дисциплін. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим. Здобувачі задоволені кількістю годин по навчальним дисциплінам.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За даною ОПП підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОПП визначаються викладеними на веб-сайті МДУ “Правилами прийому до МДУ у 2022 році”. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників. На головній сторінці офіційного сайту МДУ знаходиться вікно “Абітурієнту” з релевантною інформацією про вступну кампанію 2022р.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому ЗВО враховують особливості ОП. У п.6 Розділу V. чітко визначені етапи та терміни вступної кампанії для здобуття ступеня магістра. В пп.3 п.5 Розділу VII визначені умови конкурсного відбору для вступників на магістратуру, зокрема на спеціальність 034 “Культурологія”. Програма вступного фахового іспиту оприлюднена на веб-сайті МДУ.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці визначені: “Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Маріупольського державного університету”, “Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті” та іншими документами. Зазначені правила чіткі та зрозумілі, вони розміщені на сайті ЗВО у режимі відкритого доступу.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У МДУ відповідна процедура регулюється “Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті”. На сайті МДУ розміщено відеопрезентацію “Неформальна освіта” з роз’ясненнями. Є довід зарахування кредитів з навчальної дисципліни “Подієва культура” на підставі серії тренінгів у рамках віртуального літнього інституту для освітян, організованого Національною галереєю мистецтв (Нью-Йорк, США), в яких взяла участь здобувачка данної ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Визначені ОП форми та методи навчання мають значну інтерактивну і дослідницьку складові. Застосовуються інноваційні методи (ділові ігри, мозковий штурм, дискусії). Студенти відзначили високий рівень своєї академічної

свободи в ЗВО. Кожного семестру в МДУ проводиться анкетування “Якість викладання навчальних дисциплін”, результати яких є у вільному доступі. 95% студентів задоволені рівнем викладання в університеті.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Робочі програми навчальних дисциплін розміщені на навчальному порталі Moodle-МДУ. До кожної дисципліни розроблено структуровану інформацію.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Магістранти беруть участь у виконанні комплексної науково-дослідної теми кафедри: “Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання”. Поєднання навчання і досліджень відбувається шляхом: залучення здобувачів до виконання індивідуальних науково-дослідних завдань за освітніми компонентами та науково-дослідних робіт, які виконуються на кафедрі. Результатом є публікації наукових статей у фахових виданнях (Віснику МДУ Серія: Філософія, культурологія, соціологія (категорія “Б”); тез доповідей (Щорічна міжнародна науково-практична конференція “Феномен культури постглобалізму”, щорічна Декада студентської науки (Секція Актуальні питання історії, теорії та практики культури)) тощо. Здобувачі ОПП активно залучені до участі в студентському науковому товаристві “Культурологічні студії” і Студії культуротворчого перформансу “М-студія”. В ОПП до циклу загальних дисциплін включено ОК “Методологія та організація наукових досліджень” та “Академічне письмо”. Дисципліна “Іноземна мова в професійному середовищі” надає можливість використовувати в наукових дослідженнях іноземні джерела. Переддипломна практика здійснюється за проблематикою науково-дослідних інтересів здобувачів та передбачає збирання матеріалів для кваліфікаційної роботи. Формою підсумкової атестації здобувачів є захист магістерської роботи, яка базується на власних наукових дослідженнях.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Викладачі кафедри здійснюють моніторинг фахових видань, слідкують за появою нових наукових розвідок галузі, оновлюючи зміст ОПП. Проте теоретичний компонент програми недостатньо відображає сучасні дослідження у сфері Culture Studies, що здійснюються в рамках європейських культурологічних шкіл.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Викладачі і студенти кафедри культурології беруть активну участь у зустрічах з представниками міжнародних делегацій до МДУ, зокрема: Греції, Італії, Німеччини, Польщі, США, Латвії, Литви, Естонії та ін. У 2022 р. підписано двосторонню угоду про дидактичну, наукову та культурну співпрацю із Римським університетом ла Сап’енца, Італія; Ерзурумським технічним університетом, Туреччина; Університетом Халла, Великобританія. Викладачі ОПП мають статті у міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science Core Collection. В МДУ є видавництво наукових фахових видань з культурології, зокрема Вісник МДУ. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія, який індексується у міжнародній наукометричній базі “Index Copernicus International” (Польща).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У МДУ діє “Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти”, оприлюднене на сайті ЗВО. У Положенні визначено основні форми оцінювання знань здобувачів, якими є вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий, контроль залишкових знань. Критерії оцінювання різних видів робіт зазначаються у робочих програмах ОК. Форма проведення семестрового контролю, зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на початку семестру. Є адреса електронного ресурсу, де можна ознайомитися з цією інформацією.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія для другого (магістерського) рівня. Атестація здобувачів здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Атестація регулюється “Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти”, “Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії”. Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів освіти за ОПП регламентовано “Положенням про організацію освітнього процесу”, “Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії” та іншими документами, які знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО. У МДУ затверджено “Етичний кодекс” та створено Комісію з питань його дотримання. В МДУ розроблено “Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах”. На факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів в МДУ. Випадків застосування подібних процедур на ОП не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політику і процедури дотримання академічної доброчесності в МДУ викладено в: “Кодексі академічної доброчесності МДУ”; “Положенні про академічну доброчесність в МДУ”; “Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату...” та ін. . Робочі програми кожної дисципліни мають роз'яснення щодо принципів академічної доброчесності. З 2016 р. створено Інституційний репозитарій МДУ. Укладено Договір про співпрацю з Unicheck. Створено розділ на сайті університету, присвячений академічній доброчесності. Розроблено QR-код для здобувачів з метою поширення в університеті принципів академічної доброчесності. На сайті університету є посилання на безкоштовний сервіс перевірки письмових робіт на плагіат - EduBirdie.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Реалізація ОП відбувається на кафедрі культурології історичного факультету МДУ. На кафедрі 5 викладачів, з яких 100% мають науковий ступінь та/або вчене звання. Зав. кафедри та гарантом ОПП є проф. Сабадаш Ю.С. яка провела фахову експертизу стандарту МОН України за спеціальністю 034 Культурологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наукова робота викладачів кафедри спрямована на дослідження теорії та історії культури, культурну регіоналістику, культуру повсякденності та організацію дозвілля. Публікаційна активність кафедри представлена у профілі Google Академія. Викладачі мають статті у міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science Core Collection. Кафедрою готуються та видаються випуски “Вісника МДУ. Серія: «Філософія, культурологія, соціологія” (за результатами НБ “Index Copernicus International”), який у 2021 році став фаховим виданням категорії “Б” з Культурології.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процес конкурсного відбору має відкритий характер з відповідним висвітленням на сайті МДУ. Зарахування НПП на роботу до МДУ здійснюється за конкурсним відбором відповідно до “Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у МДУ”, яке знаходиться у вільному доступі. Щорічне рейтингове оцінювання викладачів проводиться згідно «Положення про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів МДУ».

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; наявні угоди про співробітництво.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Навчання за ОПП із залученням фахівців-практиків (шляхом погодинної оплати їх праці або на безоплатній основі). Для студентів організуються зустрічі з фахівцями галузі культури та потенційними роботодавцями. Студенти спеціальності 034 Культурологія активно долучались до реалізації різноманітних культурних проєктів, зокрема проєкту першої в Донецькій області кіношколи.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Підвищення кваліфікації відбувається відповідно до "Положення про порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Маріупольського державного університету". Інформація про кадровий склад та підвищення кваліфікації викладачів розміщена на сайті кафедри. Багато років реалізується університетський проєкт "Школа педагогічної майстерності викладачів МДУ". Викладачі кафедри запрошуються до Школи лекторами та слухачами.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Щорічно в МДУ проводиться моніторинг якості наукової та педагогічної діяльності викладачів. За його підсумками здійснюється гнучка система заохочень (грамоти, ректорські подяки, преміювання, часткове відшкодування витрат на публікації Scopus та Web of Science тощо)

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

На момент акредитації МДУ переміщений у навчальний корпус КНУБА, приміщення, в яких працює адміністрація МДУ дозволяють виконувати посадові обов'язки. Поки аудиторії не залучені до освітнього процесу, навчання відбувається у дистанційному форматі. У корпусі є укриття. У Києві виділено окремий гуртожиток, в якому проживає адміністрація та частина студентів (безкоштовно). До початку військових дій та окупації Маріуполя МДУ розміщувався у 5-ти навчальних корпусах, у користуванні був гуртожиток на 450 місць, спортивний комплекс, наукова бібліотека з читальною залом, у якій були розміщені комп'ютери для вільного користування, з фондом 160 тисяч одиниць, серед яких були унікальні примірники, ідальні, буфети, місця для відпочинку студентів, медичний пункт.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатним. Зокрема репозитарій надає змогу ознайомитись з фондом бібліотеки, науковими роботами, авторефератами, матеріалами конференцій, науковими записками та методичними розробками викладачів. ОПП забезпечена друкованими ресурсами наукової бібліотеки, можливістю доступу до електронних джерел. Сайт бібліотеки сьогодні не функціонує, але МДУ веде переговори з адміністрацією платформи щодо повернення дистанційного управління сайтом бібліотеки, що незабаром буде реалізовано. Всі компоненти, які реалізуються на ОП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" наявні в системі Moodle. Є можливість перевіряти роботи на плагіат за допомогою сервісу Unicheck а також безкоштовного сервісу, розміщеного на офіційному сайті МДУ. Студенти та викладачі мають доступ до платформ Zoom, Google Meet.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

У корпусі, де навчались студенти за ОПП, в умовах адаптивного карантину на вході були антисептичні засоби. Корпус був обладнаний протипожежними засобами. Сьогодні МДУ переміщено в один з навчальних корпусів КНУБА. В корпусі є укриття. Здобувачі та викладачі ОПП працюють в форматі онлайн. Розроблено чат-бот для консультування здобувачів. На базі університету є можливість отримати психологічну підтримку. За результатами анкетування 81 % студентів задоволені навчанням в МДУ, 95% задоволені рівнем викладання.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Освітню підтримку здобувачі отримують відповідно до ОПП та РНП, мають можливість внести свої пропозиції. Здобувачі можуть отримати консультативну підтримку в деканаті факультету, на кафедрі, у практичного психолога. Інформаційна підтримка активно здійснюється у соціальних мережах через чат-боти, Facebook, Telegram, Instagram. Механізм соціальної підтримки реалізується через призначення стипендій, соціальної допомоги.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В МДУ до повномасштабної війни здійснювалась конструкція навчальних корпусів, студентського гуртожитку, прилеглих територій для доступності маломобільних груп населення, було отримано експертні звіти щодо реконструкції безбар'єрного доступу в університеті. Офіційний сайт МДУ має функцію, яка дозволяє користуватись сайтом людям з вадами зору. На ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" здобувачів з особливими освітніми потребами не було.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО діє "Етичний кодекс" в якому прописано систему запобігання, виявлення, врегулювання конфліктних ситуацій. Діють Комісія з питань дотримання Етичного кодексу та Відділ з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ. Розроблено Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах. Подібних ситуації на ОП не було.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЗВО відповідні процедури зафіксовані в "Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості в МДУ" та у "Положенні про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті". ОПП розробляється робочою групою з залученням здобувачів, науковців відповідного профілю, роботодавців та інші стейкхолдерів. Під час редакції ОПП у 2022 році стейкхолдери долучались до перегляду та вносили пропозиції. Перегляд ОП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" відбувається щорічно. На офіційному сайті МДУ розміщено дві редакції цієї ОПП відповідно 2021 та 2022 років.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Формою врахування пропозицій є анкета опитування студентів, яку формує та опрацьовує Навчально-методичний центр. Результати розміщуються на офіційному сайті МДУ. Здобувачі зазначили, що відбувається постійна комунікація з викладачами кафедри та гарантом і при виникненні зауважень чи пропозицій, вони обов'язково будуть враховані.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці підтвердили дані щодо долучення їх до обговорення ОПП. Студенти ОП активно долучається до роботи організацій, планували реалізувати спільні проекти та як результат обговорити нові можливості для ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади". Роботодавці порекомендували додати дисципліну, спрямовану на освоєння студентами пар-технологій.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В МДУ здійснюється моніторинг кар'єрного шляху випускників. Діє Асоціація випускників МДУ, метою якої є налагодження зв'язків між випускниками, студентами та адміністрацію університету. На офіційному вебсайті розміщена інформація щодо працевлаштування випускників МДУ. Відбувається активна робота щодо налагодження нових зв'язків у Києві. На ОП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" перший випуск відбудеться у грудні 2022 року.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідно до звітів громадського обговорення ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади", розміщених на офіційному сайті МДУ, пропозицій та зауважень від учасників освітнього процесу та стейкхолдерів не надходило. Гарант, здобувачі, студентське самоврядування та роботодавці зазначили, що відбувається постійна комунікація і з можливістю оперативної корекції недоліків ОП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади" у МДУ проходить акредитацію вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Всі учасники освітньої спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості на ОПП. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в МДУ, моніторинг якості ОПП здійснюється групою забезпечення під керівництвом гаранта ОПП. До моніторингу можуть долучатися стейкхолдери: НПП, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти, випускники. Результати моніторингу заслуховуються на засіданнях науково-методичних комісій факультетів, Науково-методичної ради Університету, студентського самоврядування. Можна стверджувати про наявність сформованої наскрізної культури якості у ЗВО, що спрямована на постійне покращення освітніх процесів в МДУ та безпосередньо на ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади".

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У МДУ визначено чіткі та зрозумілі правила й процедури, що регулюють обов'язки та права всіх учасників освітнього процесу. Вони зафіксовані у наступних документах: "Статут МДУ", "Правила внутрішнього розпорядку", "Етичний кодекс" тощо. Всі документи розміщені на сайті ЗВО. Їх змістове наповнення активно оновлюється. Зміст політик МДУ, які зафіксовані у відповідних документах, здобувачам роз'яснюють на перших заняттях викладачі дисциплін.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ЗВО вчасно оприлюднює проєкт ОПП на офіційному сайті для отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін. На сторінці "Каталог освітньо-професійних програм..." опубліковано два звіти про громадське обговорення проєкту ОПП "Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади", в яких зазначено, що пропозиції та зауваження не надходили. На сайті МДУ є активна анкета для отримання відгуків стейкхолдерів та інших учасників, які залучені до ОПП.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЗВО своєчасно оприлюднює на офіційному сайті актуальну та достовірну інформацію. На сторінці кафедри культурології МДУ, на якій реалізується ОПП, розміщено Профіль освітньої програми, в якому йдеться про мету програми, її особливості, посилання на документ освітньої програми, можливості працевлаштування та продовження навчання, інформація про стиль та методику викладання та можливості академічної мобільності тощо.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендується розмістити на сайті інформацію про вплив результатів опитування різних груп стейкхолдерів на подальшу реалізацію Освітніх програм. Бажаємо включити до складу групи розробників представників стейкхолдерів. В наявних політичних умовах доцільно внести до ОПІ компетенції і результати навчання, зорієнтовані на ствердження етнічної та національної ідентичності.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендується узгодити навчальний план зі Стандартом: форму атестації здобувачів ВО "Атестаційний екзамен" зазначити у розділі 1, пункт 1.2. з чітким зазначенням кількості кредитів та у пункті 4. "Підсумкова атестація" вказати ОК, з яких здобувачі складатимуть єдиний державний кваліфікаційний екзамен.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендується доповнити інформацію на веб-сторінці освітніх центрів "Донбас-Україна" та "Крим-Україна" стосовно напрямів і результатів їх діяльності у 2022 році. Доречно урізноманітнити профорієнтаційну і рекламну роботу як на загальноуніверситетському рівні, так і на рівні факультету та кафедри.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендується продовжити роботу з оновлення літературних джерел і програм освітніх компонентів із врахуванням нових досягнень у галузі культурології. Варто частіше запрошувати гостей лекторів з провідних європейських та українських ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендується перерозподілити кредити на підсумкову атестацію, виділивши достатню кількість часу на підготовку до кваліфікаційного екзамену. Бажано актуалізувати запропоновані теми магістерських досліджень, наблизивши їх до цілей та результатів навчання, визначених в ОПП.

Критерій 6. Людські ресурси

Бажано ширше задіяти для викладання на ОП фахівців у сфері культури та мистецтва.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Бажано відновити доступ до до сайту бібліотеки.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Бажано залучати до внутрішнього забезпечення якості освіти роботодавців-практиків. Відповідно до побажань роботодавців даної ОПП рекомендується розглянути можливість введення нових дисциплін із спрямуванням на піар-технології, проєктну та грантову діяльність

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендується додати до опису ОПП на офіційному веб-сайті кафедри культурології в МДУ перелік обов'язкових компонентів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ